

Uredništvo in upravnništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

Izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Naročnina listu:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrť leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilib velik popust.

Št. 85.

Maribor, dne 21. julija 1909.

Letnik I.

Dr. Šusteršič o obstrukciji.

Na krasno uspelem shodu S. L. S. v Ljubljani je dr. Šusteršič podal natančno zgodovino in vzroke obstrukcije v državnem zboru. Upamo, da bomo vstregli cenjenim čitateljem, ako priobčimo, kakor smo že v zadnji številki obljubili, ta velezanimiv govor dobesedno:

Slavni zbor! Dragi rojaki in drage rojakinje! Niso zaman zadoneli ob početku današnjega shoda mili in krasni glasovi hrvatske narodne pesmi. Hrvatje in mi smo v resnici bratje, mi smo en narod in, gospoda moja, ravno zadnji meseci našega parlamentarnega delovanja so pričali, da se mi Slovenci čutimo kot veja hrvatskega naroda, hrvatskega debla. (Burno odobravanje.) Tako je! Živeli Hrvatje!

Za hrvatsko pravo

smo šli v boj, ker smo si v svesti, da ako Slovenci hočemo igrati vlogo v svetovni zgodovini, je to le mogoče roko v roki, ramen ob ramenu s hrvatskim bratskim narodom. Naš ideal je, to znate vsi, da v tesni zvezi s Hrvati zasnujemo pod močnim žezlom habsburške vladarske rodbine veliko jugoslovansko državo od Soče do Drine, od Mure in Drave do Jadranskega morja. (Burno odobravanje in živio-klici.) Na to meri naš boj!

Boj za popolne pravice in popolno svobodo Slovencev in Čehov.

In del tega velikega boja, tega zgodovinskega boja, gospoda moja, je to, kar smo sedaj pričeli na cesarskem Dunaju: boj za popolno pravico, boj za popolno svobodo slovenskega ljudstva v naši domovini. (Klici: Tako je!) (Gospoda moja, boj smo začeli v tesni bratski zvezi z zastopniki naroda Češkega. Vsa čast tem možem, ki so naše želje, naše težnje smatrali kot svoje težnje (Viharni živio-klici), ravno tako, kakor mi njihove želje, njihovo pravdo, njihove težnje smatramo za svoje (Klici: Tako je!), in ni je moči na svetu, ki bi pretrgala to vez, ki veže slovenski narod z narodom češkim.

Prva etapa boja končana z našo zmago.

Gospoda moja, prva etapa tega započete boja je končana, in sicer končana z našo zmago, s

popolnim porazom naših nasprotnikov. (Viharno odobravanje.) Gospoda moja, ko smo vložili naše nujne predloge, smo storili to na podlagi sklepa Slovanske Jednote, ki je izrekla, da je delavni program za poletno zasedanje državnega zbora z rešitvijo proračuna za leto 1909 izčrpan. Ko smo vložili naše nujne predloge, takrat je ministrski predsednik baron Bienenrth izjavil, da ne bo zbežal pred nami, marveč da se hoče vojskovati, da bo državni zbor celo poletje zboroval, da se rešijo naši nujni predlogi. Mi smo takoj izjavili, da ima mož popolnoma prav (Veselost), da je to edino pravilno stališče, vojskovati se z nami. Komaj pa smo to izjavili, je zavládala smrtna tišina v vladnem taboru (Ponovljena veselost); začeli so zmajati z glavami in končni efekt je bil ta, da je baron Bienenrth svojo zastavo stran vrgel, puško pa v koruzo, in s tisto srčnostjo zbežal, s katero dunajski birokrati navadno zbeže, kadar vidijo resnega sovražnika. (Živahna veselost.)

Storjen je bil sklep Slovanske Jednote, da je program izčrpan. Mi akcijske stranke, osobito češki agrarci in mi Slovenci smo privedli ta sklep Slovanske Jednote do popolne veljave s tem, da smo vložili naše nujne predloge in izsilili, da je ostalo pri besedi, ki jo je Slovanska Jednota izpregovorila po resnem posvetovanju, napram odporu vlade in drugih odločujočih činiteljev. Ostalo je pri besedi Slovanske Jednote in vlada je morala iti s praznimi rokami na počitnice. (Živahno pritrjevanje.)

Slovincem in Slovanom sovražna vlada ničesar ne dobi.

To je bil naš edini taktični cilj, ki smo ga kljub vsem grožnjam docela dosegli. Gospoda moja, mi smo hoteli pokazati, da ta vlada, ki je nam Slovanom in osobito Slovincem tako sovražna, da ta vlada od parlamenta sedaj ničesar ne dobi. Drugega taktičnega namena mi to pot z nujnimi predlogi nismo hoteli doseči. Če se nam kaj drugega podtika, je namen tega podtikanja prozoren.

Mi nismo iskali nobenih pogajanj z vlado in nismo rabili nobenih pogajanj. Vložili smo nujne predloge, da smo vladi zapahnil vrata, s tem smo bili popolnoma zadovoljni, in nismo imeli namena, da potisnemo zapah nazaj. Nobenega povoda, da potisnemo zapah nazaj. Nobenega povoda tedaj nismo imeli iskati pogajanj z vlado ali njenimi stranka-

mi. Toda vlada nas je naenkrat iskala in se je hotela z nami pogajati. Iz ošabnega gospodarja položaja, kakršnega se je bil delal, se je baron Bienenrth, ki je prej rekel, da se mi ne pogaja in da se bo vojskoval, čez noč spremenil v ponižnega človeka, ki je prosil, da se pogajamo z vlado.

Zakaj smo se pogajali z vlado?

Sele naprošeni od nasprotne strani smo se jeli pogajati. Mi pogajani nismo odklonili, nismo načeloma odklanjali miru, osobito, ker se je z raznih strani na nas uplivalo v tem smislu. Ako je mogoče, da se mir sklene, smo za to, a s pogojem, da se varuje čast naroda. Mi smo bili za pošten kompromis, toda pogajanja so se razbila in kriv je bil ministrski predsednik baron Bienenrth.

Bienenrth zbežal pred nami.

Na to smo seveda vztrajali pri svojih predlogih in Bienenrth si ni znal drugače pomagati, nego da je zaključil zasedanje državnega zbora, to se pravi, da je zbežal pred nami. Nam je to prav. Sedaj pa, ko je baron Bienenrth zbežal, ko je vlada zbežala pred nami, sedaj se pa naenkrat od izvestne strani slepi javnost in kaže zaključenje državnega zbora kot naš poraz. (Veselost.)

Vlada ni ničesar dobila od onega, kar je hotela dobiti, mi smo kosegli, da je morala s praznimi rokami oditi s torišča in vendar si upa trditi vlada, da je ona zmagala in da smo mi poraženi. To je ravno tako, kakor če se dva na trgu zunaj tepeta in potem naenkrat eden vstane, ki ima šneid za klobukom, pa hitro figo stisne v žepu in steče, potem pa upije, da je zmagal. (Viharna veselost.) Gospoda, to je naravnost smešno.

Kdo je zmagal?

Najboljši dokaz za to, kdo je zmagal, je okolnost, kdo da sedaj vpije in psuje; gospoda moja, zmerjanje in psovanje je v obče orožje tistega, ki nima prav, še bolj pa onega, ki je dobil klobute in povrh še bil vun vržen. (Živahna veselost.)

Tak navadno grozovito vpije, in tako se godi z velečastito č. kr. osrednjo vlado barona Bienenrtha in z njegovimi strankami. Grozovito vpitje, zmerjanje in psovanje je zdaj v vladnem taboru, — mi pa kot samozaveštni zmagovalci, sigurni svoje stvari, stojimo mirno in pripravljamo nadaljne udarce.

— Ni jih doma — je pomislil — na polju so. Delajo.

— Grem na polje — je sklenil in je šel.

Solnce se je smejalo nasproti, pravo spomladansko solnce. Ves preroben je bil človek, na goro bi šel in bi zavriskal. Ali bi šel tja pod bukovje? Tam bi sedel pod gabre, ki so pričeli zeleneti. In vse poje tam, kakor v koncertu. Vse križem se oglašajo: ščinkovci, vrane, kavke, strnadi, liščki, čizki, srake, šoje — vse križem.

Tomaž gre in je čisto vesel. Pa ga nekdo zakliče od strani, tam iz grape zavpije s hripavim glasom:

— Ho—oj! Ho—oj!

Kocjan pogleda in spozna šepasto Nežulo.

— No, Nežula, kaj je? Nežula!

Nežula šepa in se bliža in kremži obraz.

— Žalostno — pravi in se kremži.

— Žalostno — ponavlja in stoka jokajoč — žalostno.

— Mater smo pokopali, Kocijanko — tuli na glas in otira solze z umazanim predpasnikom.

— Hov, hov — pred mesecem. — Tista nova bolezen. — Bog se usmili — tuli Nežula z grdim glasom in mečka predpasnik.

— Tudi Anka je bolna — vsa je proč. — Tista nova bolezen — hov, hov — starka joče in javka s čudnim hripavim glasom.

Ne more gledati, hučo mu je in gre vjun. Zunaj stoji na pragu, gleda proti bukovju; tam je koncert, velik spomladanski koncert; on ga pošluša, pa ne sliši.

Mimo pride kmet Klepec. Začudi se, pa on je pameten in hitro ve, na čem da je.

— Pa ti niso nič pisali? Saj bi ti bil jaz pisal, če bi bil vedel, kje si. Ampak Amerika je velika. Kaj nisi nič pisal?

PODLISTEK.

Vrnitev.

Tomaž Kocjan se je peljal domov iz Amerike. Kmečki fant je bil, napravil se je bil na pot, da bi se uresničilo, kar je snoval in sklenil tiho in sam zase. Zakaj denarja je bilo treba pred vsem, da se napravi bodočnost, ki se rodi po želji srca iz sanj in premišljevanja.

Slaba je bila hiša, streha je bila razgrebena, stene oguljene in zamazane, hlev razgrapan, kozolec napol razpadel in trohnel. Na griču je stalo vse, tako je gledalo v dolino, kakor troje kuštrastih glav.

Zdaj pa se je peljal iz Amerike v domovino Tomaž Kocjan. Zdaj je prišel čas, ko se bodo počesale kuštraste glave, zakaj denar je bil v žepu. Veliki svetli tolarji so prešerno žvenketali, zlata veržica se je svetila na jopiču in v žepu je tiktakala velika zlata ura.

Pomlad se je delala, ko se je bližal Kocjan domovini; že je zelenelo bukovje. In ščinkovci so peli svojo navadno pesem. Ampak veselo so peli.

— Vsi, vsi, vsi otroci so šli v Hočevje — stric tu — u — di . . .

Veselo so peli, ampak isto pesem kar neprenehoma.

Globoko spodaj v šumi so grlile grlice in kosi so se oglašali kakor je zapisano v pesmi: Poje mi, poje črni kos . . .

Vse je pelo, kakor bi bil koncert zunaj. Tudi vrane so vpile in kavke — bogvezakaj. Menda so mislile lepo peti, pa lepo ne znajo, kdo bi jim zamahnil? Kragulji so letali visoko v zraku — silno visoko, menda tik neba.

Mirno so se zibali proti jugu, na severno stran proti solncu na vzhod, peruti široko razprte, oči

svetle in iskreče. Zdaj je bil prišel njihovega kraljevanja zlati čas.

(Kocjan je videl vse to in je bil vesel. Popravil je klobuk in skoro bi bil zapel:

— Poje mi, poje črni kos . . .

Že je pričel, pa je vtihtil in je pogledal proti holmu, od koder so gledale kuštraste glave. Šel je po rebri gor in lepo mu je bilo in prav. Zdaj že ni bil dolgo pisal domov. Enkrat, pred dolgim časom je bil pisal, morda pred letom. Pisal je bil, da se ne bo zdaj več bavil z pisanjem, ampak da bo delal.

— Pisma samo mešajo človeka, taka pisma — tako je bil zapisal in je mislil pri tem na lepo Anko, ki je delala pri materi.

— Mešajo taka pisma — je pisal — zdaj bom molčal in delal.

Zdaj pa je prišlo, kar je bilo daleč. Že gre po rebri, že morda ugleda od daleč kje na njivi mater, Anko ugleda, veliko in močno in črnih iskrečih oči.

— Hoj, hoj!, tako zakliče Anka, se ozre in se domisli in je vsa v zadregi. V čudni zadregi je, vsa rudeča v vroči in potni obraz, s prtom briše znoj od čela in senc, po belem vratu briše, sprijemljejo se črni, vlažni razkuštrani lasje.

— No . . . misli nekaj povedati Tomaž, pa je tudi njemu čudno. Saj je to tako, navadno je, ima jo rad.

— No . . . misli povedati drugič in obstane. Anka je vsa rudeča, v tla gleda, včasih dvigne peč in se smeje v zadregi.

— Hm! Hm!

Malo glasneje se zasmije in pogleda v obraz. Roko hoče dati, pa jo je sram, ker je roka vsa razkava in umazana.

Že je bil prišel na vrh; kuštraste glave so se približale. V bajti je bilo vse tiho. Tomaž se je približal in je stopil na prag.

Gospoda moja, naj nekoliko posežem nazaj, da vam označim razloge, ki so nas privedli do radikalnega odpora.

Vlada povzročila radikalni odpor. Usoda državne zbornice se ni dne 10. julija odločila, ko je baron Bienenrth državni zbor zaključil, temveč odločila se je dne 4. junija letošnjega leta, takrat, ko se je imelo vršiti glasovanje v zadevi oderuške bosanske agrarne banke. Takrat smo mi, opozicija, bili za 20 glasov v večini napram vladnim strankam in poraz vlade je bil zagotovljen. Ko pa so vladne stranke to videli, so z molčečim odobravanjem barona Bienenrtha in njegove vlade začele surovo obstrukcijo, razbile s kričanjem in razbijanjem sejo in tako zaprečile, da bi tisti dan glasovali o našem predlogu in tako rešili nečuvnega oderuštva 100.000 kmetov, naših bratov v Bosni in Hercegovini. (Ogorčenje.)

Tista vladna obstrukcija z dne 4. julija je bila najhujša pregreha proti državni zbornici, ki je dala opoziciji vso pravico, da se po potrebi tudi posluži najskrajnejšega parlamentarnega orožja. Če se vlada sama upira na obstrukcijo svojih strank, kdo more opoziciji zameriti, da se tudi posluži tega pripravnega sredstva. (Tako je!)

Bosenska agrarna banka evropski škandal!

Gospoda moja, kaj pomenja tista bosenska agrarna banka, glede katere je pritrdila naša vlada, da bo izvrševala takozvani odkup bosenskih kmetov, osvoboditev kmetov od tretjine in tlake. Gospoda moja, če kdo pregleda pravila te banke, regulativ izdan od skupnega finančnega ministrstva našega cesarja in kralja, če prečita vse to, potem mora reči, da se v zadnjih 50 letih v Evropi ni zgodil tak škandal od strani kakšne vlade, kakor je ustanovitev tega oderuškega podjetja. (Burno pritrdjevanje.)

Revež suženj, odirani bosenski kmet.

Gospoda moja, z 10% — pomislite, kaj se to pravi, na 10% vsega skupaj bo prišlo — bo ta revež enega bosenskega kmeta, ki komaj ve, kaj je denar, dobil posojilo od te dohodne madjarsko-židovske banke. (Ogorčenje.) Pa ne samo to, — 10 let niti odpovedati ne sme posojila (Burni klici ogorčenja) in če hoče svoje posestvo prodati, ga ne sme prodati brez dovoljenja banke (Ponovno ogorčenje), mora šele vprašati madjarskega Jura, in če hoče svoja poslopja proti ognju zavarovati, mora k isti banki vprašati iti, pri kateri zavarovalnici sme to storiti. (Klici: "Fej!")

Gospoda moja, to je več kakor oderuštvo, to je suženjstvo, čigar neizogibna posledica je beraška palica. (Veliko ogorčenje.) Ja, če bi vsak kmet vedel, za kaj se gre in odklonil posojilo, ki ga mu nudijo madjarski judje.

A kaj hočete, če se gre za uboge bosenske kmete, ki niti ne znajo, kaj je banka, kaj so dolžna pisma, kaj vinar. Slišal bo trpin samo eno: Prost bom od bega, od age, to je od gospodarja, katerega moram dati tretjino, in svoj prost gospodar bodem, če grem k banki in vzamem denar, ki mi ga ponuja. Pa kar je najhujše. Ni treba k banki iti. Cesarji in kraljevi uradi v Bosni in Hercegovini bodo po ukazu skupnega finančnega ministrstva posredovalnice za to banko. Bosenski kmet bo šel k okrajnemu predstojništvu in rekel: Gospod, jaz bi rad prost postal, in predstojnik bo rekel: To se čisto lahko zgodi, ti dobiš denar od Lanczyjeve banke in čez 50 let boš dolga prost in posestvo bo tvoje. Seveda, kako bi kmet razumel, koliko se nabere obresti in pristojbin. Če sem rekel 10%, to ni moj račun, ampak račun bivšega ministra, tajnega svet-

— Delal sem — je odgovoril Tomaž zamolklo in je gledal gor proti bukovju.

— Leto je od takrat. Dolgo je leto, kaj se vse zgodi v enem letu! Vse se prevrže, glej tudi župnik se umrli, ki so bili svet moč. Božja volja!

Naprej je šel kmet Klepec. Tomaž pa je stal na pragu in v sobi je zastokalo. Jure pa je na glas zaklical.

— Hoj, ho—oj, jov, jov! — Zamolklo, čudno je zaklical, Tomaž je stopil v sobo in Jure je jokaj ob postelji.

— Umrla je — jov, jov!
— Jokaj je na glas, govoril je rmes zamolklo.
— Jov! Jov!

In Tomaž je stal sredi sobe in je gledal mrtvo Anko. Belo kakor stena, oči steklene, široko odprte, tudi usta na pol odprta, črne lase svetle in mokre, prsi razgaljene in še potne.

Zunaj je bila pomlad, zelenelo je bukovje, koncert je bil živ, vse je bilo, vse križem se je oglašalo. Po jarah so pasli pastirji, kmetje so orali njive, solnce je sijalo in je prijetno gredo.

— Saj si bil doma, saj si jo videl; kaj bom pravila — hov, hov — tuli še glasnejše.

Tomažu pa je čudno. Kakor kip stoji in ne razume. Okrene se in gre, da pogleda, če je restako, ali so le sanje. Vstopi v kajžo in vidi Anko v postelji vso blede in slabo.

Pogleda ga, potem se nasmehne, roko hoče dvigniti, odpira usta, nekaj bi povedala, pa ne more.

V kotu sedi stari Jure in gleda začuden; domisli se in inako se mu stori. Skremži obraz, zateguje usta, oči se mu prose in brada se mu trese. Tudi on hoče nekaj povedati, pa ne more. Poizkuša, pa mu jok zadušil glas.

Tomaž gleda, vidi, da niso sanje, ampak resnica in se obrne in gre...

nika in člana gosposke zbornice Baernreiterja; ta je napravil ta račun v gosposki zbornici.

Torej, gospoda moja, za to banko se je šlo. Mi smo hoteli zaprečiti za vsako ceno, da bi se bosenski kmet, naš brat, izročil oderuštvi in suženjstvu, zaprečiti, da bi se spravil na beraško palico in kot berač z ženo in ptroci pognal po svetu. In naše prizadevanje so preprečile vladne stranke dne 4. junija z obstrukcijo! (Čujte! Čujte!)

(Koniec prihodnjic.)

Tržaški Slovenci za obstrukcijo.

Priobčili smo že dobesečno, kako sodita glasil tržaških Slovencev „Zarja“ in „Edinost“ o obstrukciji v državnem zboru. Zadnjo nedeljo je pa sklical voditelj tržaških Slovencev državni poslanec dr. Rybar shod v tržaškem Narodnem domu, katerega obširno dvorano so zborovalci napolnili do zadnjega kotička.

Dr. Rybar je v poldrugo uro trajajočem govoru opisoval dogodke, ki so povzročili zaključenje državnega zbora. Podal je natančno sliko položaja, ki je nastal po zaključitvi za nas Slované. Orisal je pot, za katero se moramo odločiti, da bo rešitev sedanje akutne krize za avstrijske Slované ugodna. Kako so mnogoštevilni navzoči zborovalci odobraval taktiko naših poslancev, o tem so pričali razni medklici, burno pritrdjevanje in viharno odobravanje.

Orkani odobravanja so pretresali dvorano, ko je govornik na podlagi kričečih klestev dokazoval, da proti tej vladi moramo biti vsi — brez ozira na domače razmere — složni v najostrejši opoziciji, in da moramo proti tej vladi voditi boj z vsemi parlamentarnimi sredstvi. Posebno pažnjo je seveda govornik obrnil obstrukciji, ki je zavstavila parlamentarno delovanje. Objektivno je presojal njih, ki so vodili obstrukcijo ter navajal razloge, ki so tak boj opravičevali.

Na zaključku mu je občinstvo viharno pritrdjevalo in je bila soglasno vsprejeta nastopna resolucija:

„Volilci zbrani na zadnjem shodu (dne 18. jun.) v Narodnem domu v Trstu, jemljejo poročilo drž. poslanca dr. Rybara na znanje;

obžalujejo, da je radi obstrukcije v državnem zboru prišlo po zaključku istega do nevšečne in narodnim interesom škodljive polemike med nekaterimi slovenskimi poslanci in glasil domačih strank na očividno veselje in korist vlade in Nemcev;

izražajo željo, da vsi jugoslovanski poslanci vstanejo združeni v Narodni zvezi in da v tem veljažnem momentu nastopajo složno in eventuelno z najostrejšimi sredstvi proti sedanjemu germanizatoričnemu vladnemu sistemu, podrejajoč svoje strankarske interese boju za narodno in politično enakopravnost vseh v Avstriji tlačenih in zanemarnjenih narodov;

prepuščajo naposled državnemu poslancu dr. Rybaru, da v slučaju razdružitve Narodne zveze izvaja tiste posledice, ki jih zahtevajo oziri na narodne interese tržaškega Slovenstva.“

Raznoterosti.

Akcijske stranke. Dne 20. julija so imeli zaupniki akcijskih strank Slovenske Jednote v biroju podpredsednika Zazvorka politično konferenco. V tej se je vsestransko z velikim zadovoljstvom konstatiralo, da se odločen nastop proti Bienenrthovi vladi v javnem mnenju češkega in slovenskega naroda brez pridržka odobruje. Istotako se je dognalo, da se ni posrečilo omajati obstoj Slovenske Jednote.

Učiteljske vesti. Stalno so nastavljeni sledeči proviziorni gg. učitelji oziroma gdc. učiteljice: Marija Valenčak pri Sv. Benediktu v Slov. gor., Ljubica Lorber pri Sv. Antonu v Slov. gor., Katarina Schweiger pri Sv. Barbari pod Mariborom, Jurij Kislinger v Laskem trgu, Gadala Dragotin v Koprivnici, Marija Škot v Olimju, Aleks. Neřima v Pilštanju, Milka Bračič v St. Vidu pri Planini, Ivanka Černe v Gorici pri Mozirju. Učiteljica ročnih del v Bučah Ljudmila Falk je prestavljena na dekliško šolo v Trbovlje-Vode.

Prijateljcem cecilijansko-cerkvenega petja. Ravno kar razpošilja Cecilijansko društvo za lavantinsko škofijo položnice, da bi se po njih spomnili blagi prijatelji dostojnega cerkvenega petja tega za lav. škofijo prekoristnega in važnega društva, ki se trudi posebno z mnogimi gmotnimi žrtvami prirejenimi orgljarskimi tečaji povzdigniti med našim za lepo petje navdušenim ljudstvom cerkveno glasbo in pa petje. Dohodki izven Maribora se porabijo izključno za potrebe splošnega lavant. cecilijanskega društva za celo škofijo, in ne za stolno cerkev; za njo skrbi posebno župnijsko cecilijansko društvo na stolno-župnijski cerkvi. To se omenja, da ne bo kakšnega za splošno društvo škodljivega nesporazumljenja. — Navadna udnina znaša 4 K. Sprejme se pa tudi še vsaka poljubna svotica. Kdor udnino dopošlje, pošlal se mu bo, če izrazi to željo na položnici, „officium defunctorum“ brezplačno, dokler ga je še kaj v zalogi. Torej dopošlane položnice ne v koš, ampak blagohotno izpolnjene nazaj na pošto.

Promocija. Minolo soboto sta v Gradcu za doktorja prava bila promovirana gospoda Marko

Stajanko, odvetniški kandidat v Mariboru, in pa Ivan Lamut, poštнокonceptni praktikant v Trstu.

Zasebni uradniki pozor! Deželni urad splošnega pokojninskega zavoda za uslužbence v Gradcu razpošilja zadnji čas slovenskim strankam samo nemške dopise. Dokler je bil v odboru zastopnik Slovencev g. Leskovar, se to ni godilo, izvzemši seveda tiste stranke, ki so same pričele nemški dopisovati. Pozivljemo vse slovenske zavarovance, da dosledno vračajo nemške dopise. Sploh bi pa bilo nujno potrebno, da bi se organizirali vsi slovenski zavarovanci na Štajerskem, Koroškem, Kranjskem in Primorskem in odločno zahtevali pokojninski zavod v Ljubljani za Slovence vseh kronovin. Pri sedanjih zavodih nimamo Slovenci nikakega zastopstva in nikakih pravic. Zakaj naj bi mi s svojim denarjem pomagali rediti nemške uradnike v Gradcu in laške v Trstu. Kar je nastavljenih slovenskih uradnikov, jih njihovi nemški oziroma laški tovariši itak prezirajo in jih bodo pri prvi ugodni priložnosti izrinili. Zato pa je nujno potrebno, da dobimo lasten zavod. Če nam ga pa vlada ne bo hotela dati, potem bi pa naj vsi Slovenci brez izjeme izstopili iz zavodov v Gradcu oz. Trstu in pristopili h kaki slovanski zavarovalnici. Prosimo cenjene sozavarovance, da bi v enem ali drugem slovenskem listu o tem izrazili svoje mnenje.

Nemška kultura. Koncem tega meseca bo otvoril, kakor je razvidno iz oglasa na zadnji strani, g. Šoštarč novo modno trgovino v Mariboru. Nad skladiščem v Gosposki ulici kakor tudi na Glavnem trgu se ponosno blišči slovenski napis. To pa nikakor ni po volji nemškim nadležem. Zato so v noči od pondeljka na torek pomazali z lakom napis v Gosposki ulici, danes ponoči pa še onega na Glavnem trgu. Komentarja k temu ni potreba. Svetujemo samo g. Šoštarču, naj pusti na svojih napisih te znake velegermanske kulture, saj so najboljše priporočilo za njega. Slovenskemu občinstvu pa nujno priporočamo, da iz tega izvaja posledice in pridno poseba slovansko trgovino g. Šoštarča.

Postava za mladino. Anglija je prva praktična država, ki je vpeljala v veljavo zakon, ki velja za otroke, za mladino. Prva točka tega zakona prepoveduje vsem dečkom, ki še niso dopolnili 16. leta, kajenje. Druga točka prepoveduje otrokom izpod 14 let bivanje v prostorih kake gostilne. Dotični, kateri bi kakšnega otroka poslal v pivnico, kjer se točijo pijače, bi bil kaznovan. Veliko gostilničarjev je prosilo vsled tega, da bi smeli podaljšati svoje pivnice in dograditi čakalnice za otroke; oblastnike so te prošnje večinoma zavrnili. Stariši, ki imajo pri sebi otroke izpod 14 let, ne smejo pohajati gostilne. Tudi v takih prostorih, kjer vidno gori ogenj, ne smejo prebivati otroci sami. Otrokom je zabranjeno beračiti in prosjačiti po hišah in po javnih prostorih. Takih izvršnih odredb bi tudi pri nas potrebovali, da ne bi bilo toliko pocestne mladine, ki nudijo tako žalosten pogled na njih vzgojo. Pri teh je kajenje, žganjepitje in kvartopiranje že kar v navadi.

Nade domačih delavcev v zahodni Nemčiji. Obrtna depresija, ki je že pred nekaterimi meseci nastala v rensko-vestfalskih industrijskih krajih, je primorala mnogo podjetij, omejiti obrat, in vsled tega tudi oddustiti delavce. Pred vsem so se odpustili (odslovili) neučeni inozemski, posebno tuj jezik govoreči delavci. Ker še ni penehala ta depresija, se še tudi sedaj tu in tam omejujejo obrati in odslavljajo delavci, zaradi tega izgubljajo pogosto tudi avstrijski delavci delo in službo. Pod temi okoliščinami je dohajajočim neučnim delavcem vseh vrst jako težavno, dobiti katerokoli delo. A tudi učeni inozemski delavci imajo točasno le malo nade, dobiti dobre službe, ker je podjetnikom pogosto težavno, obdržati stalne svoje delavce in vsled tega ne morejo vzprejemati novih delavcev. Uvažujoč te okoliščine, se mora tuzemskim delavcem za sedaj svetovati, da si naj ne iščejo dela v navedenem industrijskem ozemlju.

Štajersko.

Maribor. Včeraj 20. t. m. dopoldne je skočil tukajšnji tapetniški vajenec Eric Kaiser pri kopališču v Dravo in se hotel vtopiti, a tamošnji plavovodja Pisanec ga je pravočasno potegnil iz Drave. Vzrok je bil, ker ga njegov varuh ne pusti, da bi se šel učiti k drugemu mojstru. Sploh je Kaiser neubogljiv in razposajen dečko.

Maribor. V nedeljo je padel kovaški pomočnik Rudolf Niederle v Krčevini s kolesa in si zlomil levo roko.

Pobrežje pri Mariboru. Dne 18. t. m. je tesal tukajšnji delavec Urban Vrtnik neko klop, a se je pri tem z delom tako močno v levo koleno ranil, da so ga morali takoj prepeljati v bolnišnico.

Tepeži! V nedeljo zvečer je napadel na mostu v Mariboru neki delavec slikarskega pomočnika N. Sicherla in ga s nožem hudo ranil. Sicherla so prenesli v krčmo, odkoder ga je prepeljal rešilni voz v bolnišnico.

Jarenina. Sentiljski dan v Jarenini bo dne 8. avgusta. Na vsprejedu bodo vse prijetnosti, ki zmorejo razvedriti pošteno slovansko srce: gledališka predstava, petje, tamburanje, šaljiva pošta, srečolov, govori, deklamacije itd. itd. Ker gre za korist naših obmejnih bratov, in ker vlada povsod za to veselico največje navdušenje, zato upamo, da vsak, kdor ima še količkar narodnega ponosa v sebi, pride dne 8. avgusta gotovo v Jarenino.

Čermlešek v Slov. gor. Dne 19. t. m. je padla 10 letna Jožefa Bela, vinčarska hči v Gradensaku z dil v pridliče in si je pri tem levo roko zlomila.

Sv. Barbara v Halozah. Poslušal sem zadnjico pri kupci vina treh liberalcev pričkanje o volitvah. Kaj nismo mi boljši kristjani, pa nas hočejo iz odbora vreči vse, jaz ne verujem nič več. Čudno, čudno! Vi držite le slabe liste,

podpirate le slaba društva, občujete s slabimi ljudmi, ki še na mrtvinah tajé očitno pred otroci Boga in se norčujejo iz ceremonij, se ne odkrijejo pri molitvah duhovnikovih, in če vas zdaj ne volimo — je pa ogenj v strehi!“ Rečem, plačam in grem agitirat dalje.

Haloze. Gorice lepo kažejo in vino še ni razprodano. Zopet bo cena vina padla, če se ne zapre ogrskemu vinu pot. Tudi okopavine in žito lepo uspevajo letos, le krme bo malo, zato živini cena pada. Naj se še odpro meje, pa sploh kmet ne dobi denarja za govedo. — Pri nas so se vpeljale jesenske počitnice mesto sedanjih poletnih v veliko zadovoljnost staršev. — Naša farna cerkev se bo lepo prenovila in na novo preslikala, tudi križev pot je naslikal domači umetnik g. Fran Horvat v Mariboru. — „Stajero“ je bil zadnjič nezadovoljen, da se je na višjih razredih odpravil samonemški poduk, mu ne moremo pomagati, saj ve, kolik je njegov vpliv, po pravici pa je zdelal liberalce, ki organizujejo fante na poboj ter jih pehajo v ječo. Koliko lepša je pač izobrazba na križanskem temelju!

Nazarje. Dne 25. t. m. bo slavilo kat. slov. izobraževalno društvo v Nazarjih petletnico svojega obstanka. V proslavo tega priredijo fantje in moške igre „Don Manuel ali Ave Marija“. Upamo vsestranske obilne udeležbe, posebno pa od sosednih izobraževalnih društev.

Šaleška mladina vstaja.

V nedeljo dne 18. t. m. se je vršil v Škalah pri Velenju zelo dobro obiskan mladeniški shod. Brez vsakega hrupa se je zbralo toliko mladeničev in starišev iz cele Šaleške doline, da je bilo veselje gledati mnogobrojno občinstvo na sejmišču. Škalski fantje so na predvečer, ko sta prišla v Škale dež. poslanec dr. Verstovšek in g. prof. dr. Hohnjec, naznanjali Šaleščanom slovesnost prihodnjega dneva s streljanjem topičev.

Ob 10. uri je pridigoval gospod dr. Hohnjec; v jedrnatih besedah posvari mladeniče pred krivimi preroki, ki se jim približujejo bodisi v papirnatni obliki, bodisi v človeški podobi. Nato razpravlja na podlagi evangelijskega izreka: Dobro drevo rodi dober sad — o načelih krščanske vzgoje in o dolžnostih mladine do Boga in cerkve.

Slavnostno mašo je bral preč. gospod dekan Rotner ob asistenci gospoda dr. Hohnjeca in gosp. kaplana Zakoška.

Po sv. maši se je vršilo zborovanje, katero je otvoril podpredsednik S. K. S. Z. dr. Hohnjec, pozdravljajoč deželnega poslance dr. Verstovška, vse mladeniče, stariše, žene in dekleta.

Predsednikom shoda je bil izvoljen mladenič Šmon Jernej iz Škal, ki je podal najprvo besedo mladeniču Zajcu iz Škal, ki je navdušeno pozdravil vse navzoče in govoril o razširjanju izobrazbe in pouka pod praporom krščansko-socialne narodne prosvete. Z občudovanjem so ploskali navzoči vrlemu mladeniču.

Nato je govoril deželni poslanec dr. Verstovšek jako obširno o mladeniških organizacijah in prosil, da oprostijo predsedniku S. M. Z. Žebotu, da ni prišel na shod, ker je bolan, ki je pa brzojavno pozdravil shod. Deželni poslanec označi one dobre lastnosti, katere mora imeti slovenski mladenič. Marsikatero bridke resnice je povdarjal govornik, ki so šle poslušalcem do srca. Zlasti je naglašal versko in narodno stališče, v katerem se mora že mladina utrditi, da se ne bo dala podkupiti v poznejšem življenju od pruskih grošev Südmarke in Schulvereine. Govornik je označil tudi pomen in delovanje mladeniških organizacij in spodbujal k skupnosti v celotnem okraju.

Za deželnim poslancem dr. Verstovškom se oglasi k besedi Ivan Tajnšek iz St. Andraža. S krepko in jedrnat besedo je izrazil pozdrave šent-andraških fantov; to je mladenič, ki je zvalil pozornost vseh nase radi odločnega in lepega nastopa.

Gospod dr. Hohnjec govori še obširno na jako šaljiv način o izobrazbi, o potrebi izobrazbe, poda mnogo zgledov iz življenja, ki so bičali razne slabe strani političnega in družabnega življenja. Zahvaljuje se tudi vsem, ki so pripomogli, da se je shod tako lepo obnesel, zlasti gospodu dekanu, vrlem škalskim mladeničem itd.

Po večernicah je imel deželni poslanec še posvetovanje s člani Orla radi prostorov. To težavno vprašanje se je ugodno rešilo in upati je sedaj, da bode Orel v Škalah razprostrl v kratkem času svoj krila. Pri posvetovanju je bilo že ta dan nad 30 samo vrlih, vnetih mladeničev škalskih, ki so zbrani v telovadnem odseku.

Koroško.

Sub auspiciis bo promoviral na Dunaju dne 23. t. m. g. Ludovik Reinprecht, katehet na meščanski šoli v Spitalu. Čestitamo!

C. kr. sodnik dr. Alojzij Ehrlich je prestavljen iz Črnomlja v Dobrovas.

Bakljada v Celovcu. Novoimenovanemu celovškemu županu dr. Metnici so napravili celovški „vereini“ bakljado. Stara mestna godba je igrala, pred Metnicovim stanovanjem so pa peli. Metnic se je prikazal in „ves ginjen“ zahvalil. Od Metnicovega stanovanja so se podali h g. Neunerju, odstopivšemu županu, ter so mu zapeli pesem „Das treue deutsche Herz“. Nato so šli zalivat k „Sandwirtu“. Slovenska društva niso dobila povabila. Sodimo, da bo torej Metnic župan samo za Nemce.

Zrelostni izpit v Celovcu. Na celovški gimnaziji je delalo od 6. do 9. t. m. zrelostni izpit 32 javnih učencev, 14 maturantov je prestalo izpit z odliko, 14 z vsemi glasovi, 4 z večino glasov profsorskega kolegija. Eksternistinja gđ. Olga Janovitz, po veri židinja, iz Dunaja, je maturirala z odliko. Predsedoval je g. vladni svetnik ravnatelj Zeehe.

Podlublje. Tukaj je odpadel od vere Janez Beligoi. Največjo zaslugo za to ima vpokojen davkar Schaffler iz Borovelj. V zadnjem času so odstopili: Avgust Borovnik, p. d. Matizl, Ferd. Ibovnik in njegov 83 letni tast Beligoi.

Železna Kapla. Neznani zločinec je napadel v Lepenskem grabnu Matevža Hočevnar in mu je zadal 10 centimetrov globoko rano na roki. Zločinca še niso dobili.

St. Peter pri Velikovem. G. Nagele nas hoče po vsej sili osrečiti z nemškutarijo. Kakor se sliši, je pismo pozval učitelja Fleisa iz Kazaz, znanega nemško-nacionalnega agitatorja, naj prosí za nadučiteljsko mesto pri nas, katero gotovo dobi. Sam menda ni nameraval prositi. G. nadučitelj Velikonja, ki nas zapušča, sicer tudi ni bil našega mišljenja, pa bil je zgleden učitelj, ki se je zelo trudil z našimi otroci. Vemo, da je težko poslati nam njemu enakega naslednika, pa želeli bi si vendar bolj učitelja, nego nemško-nacionalnega priganjača. G. Nagele naj si nikar ne domišljuje, da pišemo to iz strahu pred novim nadučiteljem. Tako, kakor je pogorel pri nas s svojimi shodi, kakor je pogorel z „Bauernvereinom“, katerega je hotel po Šumiju vpeljati, tako se bo tudi pošteno uračunil z nadučiteljem Fleisom. Gosp. Fleisa, o katerem bi znali dolgo pesmico zapeti, pa opozorimo, da naj se zahvali svojemu varihu Nageletu, če mu bodo tla pri nas začela kmalu prihajati prevroča. Ljudstvu bo že pred njegovim prihodom znano, komu je prisiljeno v vzgojo izročati svoje otroke.

Spodnji Dravograd. Veliki Nemec s ponesrečenim nemškim imenom — Voglar — učitelj v pokoju, kateri pa zna, kadar hoče, tudi slovenski, je avanziral do sodnijskega cenitelja. Ali se je sam ponujal za ta posel, ni znano. Kot slovenski tolmač — sicer hajl njegovo vsemestvo —, ima Voglar vsaj zmožnosti, saj je rojen Slovenec. Ali Voglar kot — cenitelj, kdo se ne smeje? Voglar še ni nikdar imel kmetije, živine, gozda; in ta naj bi vse to cenil? Merodajno oblast v Celovcu pozivljamo, da c. kr. sodišče v St. Pavlu opozori, naj se nastavljaajo sposobnejši cenitelji, ker bi se sicer lahko zgodilo, da bi vsled nesposobnosti takšnih ceniteljev stranke trpele škodo.

Kranjsko.

Nemška trdnjava v Ljubljani je prišla po dolgem času v slovenske roke. Bavarski dvor, kamor so sklicevali nemški dijaki in drugi kričači svoje tajne sestanka in pogovore, sta kupila veletržec Knez in spediter Škerlj za svoto 180 000 kron.

Utonil je v Čatežu ob Savi pri kopanju Josip Hlauser, 19 letni zidarski pomočnik z Dunaja. Vse se je tako hitro zgodilo, da mu tovariši niso mogli priskočiti na pomoč. — V Ižici je pa utonil 19 letni mizarski pomočnik Lovro Zajec iz Illovice. V vodi ga je prijel krč kar nenadoma. Njegov prijatelj Fraa Kramar ga je hotel rešiti, pa se ga je Zajec tako oklenil, da bi oba postala kmalo žrtev vode. Le z veliko silo se je Kramar rešil gotove smrti, ter se oprostil iz rok se potapljajočega.

Ljubljanska stolnica bo dobila v najkrajšem času električno razsvetljavo. Vse druge ljubljanske cerkve so že prej npejale električno razsvetljavo. Prejšnji teden so že jeli polagati in napeljavati električne žice po cerkvi in zakristiji.

Šentiljski dom na Viču. Dne 22. avgusta bo priredilo katoliško slovensko izobraževalno društvo na Viču pri Ljubljani veliko ljudsko veselico pod imenom „I. ljudski tabor na Viču“, katere čisti dobiček bo namenjen za Šentiljski dom in pa za domači dom izobraževalnega društva. Pri veselici bo sodeloval domači telovadni odsek „Orel“ z javno telovadbo.

Nov telovadni odsek. V Begunjah pri Cerknici na Notranjskem se je ustanovilo v nedeljo katoliško slovensko izobraževalno društvo s telovadnim odsekom „Orlom“. Kot ustanovni govornik je nastopil urednik Franjo Tersegly iz Ljubljane. Telovadnemu odseku je pristopilo takoj 30 navdušenih in krepkih mladeničev. Vsak dan naraščajo vrste mladeničev, ki stremijo za vzvišenim ciljem katoliške misli in se krepijo na duhu in telesu za boj proti praznim in puhlim natolčevanjem svobodomiselnih farizejev in nemškutarskih zaveznikov. Bliža se dan, ko bodo pri vseh Slovencih zmagali vzvišeni in jasni cilji, ki nam jih nudi jedino prava katoliška misel.

Umor kočijaža. V nedeljo sta najela brata Janez in Franc Venc iz Litije kočijaža Andreja Zupančiča, da ju pelje v Radohovos. Takoj v začetku sta mu dala 14 kron za vožnjo. Ko sta se pripeljala pri gradu Selo do gozda, sta napadla kočijaža Zupančiča, streljala na njega in ga oropala, nakar sta zbežala v gozd. Orožniki iz Zatičine so ju pa kmalu izsledili in sta napadalca sedaj že v zaporih v Višnji gori.

Primorsko.

Slovenski klub v Trstu. Tržaški slovenski deželni poslanci, katerih je 12, so si osnovali „Slovenski klub“. Za predsednika kluba je izvoljen dr. Rybář, za njegovega namestnika dr. Slavik in za tajnika pa dr. Vilfan. Kot kandidata za mestni odbor sta določena poslanca Goriup in dr. Slavik.

V okraju poslanca Laginje za obstrukcijo. V Medošk pri Kortah v Istri so v nedeljo otvorili nove društvene prostore. Slavnosti govor prof. Mandiča je izostal, ker je prof. Mandič sporočil, da ne more priti, „ker ga boli želodec“. K otvoritvi je prišlo na stotine istrskih kmetov. Vršil se je tudi shod, na katerem je bila soglasno sprejeta naslednja resolucija: „Več sto istrskih Slovanov na najbolj

zahodni točki Adrije izraža popolno soglasje s poslanci S. L. S., posebno pa s strankinima voditeljema dr. Susteršičem in dr. Krekom.“ Zborovalci so odposlali v Ljubljano brzojavko: Slava poslancem S. L. S.! Nevstrašeno naprej!

Volitve za goriški deželni zbor so že razpisane, in sicer bo volila splošna kurija 26. septembra, eventualna ožja volitev se bo vršila 5. oktobra. Kmečke občine bodo volile 10. oktobra, event. ožja volitev se bo vršila 17. oktobra. Mesta in trgi volijo 21. oktobra, ožja volitev pa 26. istega meseca, Trgovska in obrtna zbornica voli 20. oktobra, a veleposestvo 30. oktobra. Eventualna ožja volitev v veleposestvu se vrši naslednji dan 31. oktobra. Volitev v splošni kuriji in pa ona iz kmečkih občin pade na nedeljo.

„Banca popolare goriziana“. Na ukaz preiskovalnega sodnika dr. Abrama je bil aretiran v Gorici bivši podravnatelj banke Hektor Piani. Aretacija stoji v zvezi z znanimi malverzacijami bivšega ravnatelja Delcolle, ki se solnči sedaj v blaženi Italiji.

Veleizdajniški proces.

Zagovornik dr. Hinkovič izprašuje Nastiča, ako so bili člani revolucionarnega kluba tudi člani meščanskega kluba. Dalje ga tudi vprašuje, kako in na kak način da je mogel on potovati preko meje, ko se vendar nikaka potovalna listina ni izdala na njegovo ime.

Nastič mu odvrne na prvo, da niso bili člani revolucionarnega odbora pri meščanskem klubu, a na drugo pa pravi, da mu je napravil nek uradnik v Belgradu listine, s katerimi je on nemoteno lahko hodil preko meje.

Hinkovič: Vi ste prišli v Sarajevo in ste od tam pisali Milanu Pribičeviću, nakar ste dobili prvi odgovor, kateri je faksimiliran v brošuri Finale.

Nastič: Da, to je tisto pismo.

Predsednik prosi zagovornika, naj mu izroči omenjeno pismo, da ga priloži originalu.

Ta pa odvrne, da tega sedaj ne more storiti, ker še rabi pismo.

Hinkovič: Kdaj ste pa pisali to pismo, lko niste pristavili časa.

Nastič: Meni se zdi, da je to bilo decembra meseca.

Hinkovič: V Finale trdite vi, da se je v mesecu decembru ali novembru vršilo revolucionarno zborovanje, na katerem se je odobril revolucionarni statut. Dalje pravite tudi v brošuri, da ste dobili statut nekoliko dni po pismu od Adama. Kako morate vi to trditi, ko vam je pa Adam Pribičević pisal že meseca novembra.

Predsednik: Sedaj vam stavljam prav važno vprašanje. Ali ste dobili pismo predpoldne ali popoldne?

Nastič: Ravno ko je bilo poldne. (Smeh je buknil po dvorani.)

Obtoženi so dvignili silno buko in kričali na ves glas.

Zagovornik Hinkovič vpije, kaj pa hoče državni pravdnik od njih.

Državni pravdnik: Osvetliti hočem vašo dejanja, da se ne bo tako napačno pisalo v svet o njih.

Hinkovič: In bo se pa vendar pisalo.

Nastala je grozna panika med občinstvom. — Strop galerije nad časniki se je jel rušiti in se razpočil z veliko silo. Vsi so hiteli k izhodu ter kričali:

Rešite se, galerija se ruši!

Orožniki so nato z energično silo izpraznili vse, tudi ostale galerije.

Ko se je razburjenje poglobilo, se je nadaljevalo izpraševanje.

Nastič pripoveduje, da sta sam knez črnogorski in minister Tomanović priznala, da stoji vele-srbska propaganda in se on le čudi, zakaj teh obeh ne pozovejo kot priči. Uradna „Samouprava“ piše o dr. Tomanoviću v posebnem članku, v katerem se opisuje cetinjski proces s Lombami. V članku se tudi govori, da je Tomanović s tem procesom žalil klostojanstvo Srbije in izzval na njeno škodo svetovni škandal.

Hinkovič: Izjavljam v svojem in v imenu svojih tovarišev, da nimamo nič proti temu, da bi se zaslislala dr. Tomanović in knez Nikita v zadevi velsrbske propagande. Ako ste vi vedeli za obstoječo zaroto, zakaj pa niste skušali to preprečiti, recimo s tem, da vi rečete in zagrozite, da hočete stvar objaviti.

Nastič: Dokler niso našli res bomb, nisem jaz mogel misliti in verovati, da bi uradna Srbija mogla poslati bombe v Črnogoro. „Wiener Allgem. Zeitung“ je takrat pisala, da je knez Nikita poslal statut dunajski vladi. „Fremdenblatt“, kot uradni list zunanega ministrstva je takrat to demental in to en dan kasneje po Masarykovem govoru v parlamentu.

Odvetnik dr. Ivan Fermevc

uljudno naznanja, da otvori

31. avgusta 1909 svojo odvetniško pisarno

■ v Ptuj ■

v hiši zdravnika gospoda dr. B. STUHECA.

Nova trgovina!

Dovoljujem si vljudno naznaniti slavnemu občinstvu, da otvorim dne 31. julija

v Mariboru : Glavni trg 19 : „Pri angelju“

popolnoma novo trgovino z modnim, suknenim in platnenim blagom ter raznovrstna perila, pletenine in krojaške potrebščine.

Svojim veleocenjenim odjemalcem bom postregel lahko v vsakem oziru točno in solidno, ker imam zelo ugodne zveze s samimi prvimi tovarnami.

Priporočam se torej cenjenim odjemalcem ter upam, da bodo podpirali mojo novo podjetje o obilnimi naročili.

137

Z odličnim spoštovanjem

J. N. Šoštarich.

Cerkveni slikar Peter Marković

akadem. slikar v Rožeku na Koroškem

se priporoča čast. gg. duhovnikom in sl. slov. občinstvu za slikanje raznih cerkvenih slikarij, božjih grobov, altarnih in bandernih slik, križevih potov itd. vse na posebno trpežno platno in v jako stanovitnih barvah; popravlja umetniško stare umetne slike. Sprejema vsa večja dela: slikanje cerkvâ v različnih slogih, cele notranje poprave cerkvâ (v tem slučaju poskrbi in posreduje vse druge umetnike in rokodelce). Cene po dogovoru in brez vse konkurence.

23

Slovenci! Podpirajte svoje somišljenike!

Slovenski brivec!

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu najtopleje priporočam svojo

moderno urejeno brivnico.

:: Postrežba čista, točna in solidna. ::
Izdelujem tudi lasulje in kupujem lase.

IVAN BERGLEZ, brivec
Maribor, Solska ulica 2.

55

Izvrstno domače usnje :

priporoča po najnižji ceni

Elizabeta Welle, usnjarija
v Framu.

71

SMRT

doleti vsacega, ampak sreča samo tistega kateri naroči sedaj belo platno v veletrgovski hiši

R. Stermecki, Celje (Štajersko).

Štajersko platno m. po 36 v.
Slovensko platno m. po 40 v.
Savinsko platno m. po 44 v.
Vojaško platno m. po 46 v.
Domestih platno mehko m. . . po 48 v.
Gorsko platno debelo m. . . . po 60 v.
Istrija tkanina, mehka m. . . . po 54 v.
Holandska tkanina, mehko m. . po 60 v.
Vzorci zastoj in pošiljatve čez 20 K franko.

Ignac Božič

narodni krojač v Mariboru,

Tegethofova ulica 16, v hiši dr. Rosine

se priporoča slavnemu občinstvu, kakor tudi preč. duhovščini za izdelovanje vsakovrstnih oblek in talarjev po najnižji ceni. Zaloga vsakovrstnega blaga in gotovih pelerin.

78

V nujnih potrebah se vsakovrstna obleka v 24 urah zgotovi.

Olje

od motorja oddaje 100 kg. po 25 K.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Cerkveni in sobni slikar in pleskar

Franjo Horvat

MARIBOR, Kasinočasse šte. 2.

Se priporoča veleč. duhovščini in slavnemu občinstvu za slikanje cerkev, dvoran, sob, društvenih odrov, napisov na steno, deske, plošče in steklo ter za vsa v pleskarsko in slikarsko stroko spadajoča

:: dela. ::

53

Postrežba točna! :: :: :: Cene nizke!

Restavracija

Narodni dom

v Mariboru.

Izhorna kuhinja, izvrstna vina kakor: haloško, ljutomersko, dr. Thurnejev muškatelec, mozlec, vinarec, bizeljčan, konjičan itd.

Pivo iz budjeviške češke pivovarne.

Po letu udobno kegljišče. Vrtni paviljoni. Sobe za tujce.

Za obilni obisk se priporoča

37

Lojzika Leon.

Josip Macuh, Maribor

Stolna ulica šte. 5.

se priporoča slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini za izdelovanje vsakovrstnih oblek. Postrežba točna, cene nizke! Na razpolago je tudi velika zaloga izgotovljenih oblek po jako nizkih cenah.

48

Edina narodna steklarska trgovina

Fran Strupi, Celje

priporoča svojo bogato zalogo stekla, porcelana in kame-nine, vsakovrstnih šip, svetilk, ogledal in okvirov za podobne. Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in pri- vatnih stavbah.

2

Najnižje cene! Najsolidnejša in točna postrežba!

Na debelo.

Na drobno.

Pohištvo

Velika zaloga pohištva od najpreprostejšega do najfinejšega v vseh slojih se dobi po znižanih cenah pri

34

„Obrtni zadrugi mizarских mojstrov“
v Mariboru, Grajski trg št. 3 pri črnem orlu.

Hotel

Pri belem volu v Celju

sredi mesta, blizu vseh uradov; za tujce 30 sob z vso ugodnostjo pri nizkih cenah, tudi mesečna stanovanja s hrano za letoviščarje; izborna kuhinja, vedno sveže pivo, različna vina; po letu senčnat vrt; vozovi v hiši vsak čas na razpolago :: ::

51

se priporoča za obilni obisk

Spodnještajerska ljudska posojilnica

v Mariboru

uljudno naznanja, da se preseli s 15. avgustom

v Stolno ulico šte. 6.

184